Právnická fakulta Masarykovy univerzity

Obor Teorie a praxe přípravného řízení trestního

Katedra trestního práva

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Význam Probační a mediační služby při ukládání alternativních trestů

Veronika Jirásková

2014/2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Význam probační a mediační služby při ukládání alternativních trestů zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

Veronika Jirásková

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat doc. JUDr. Marku Fryštákovi, PhD. za vedení a užitečné rady při psaní této bakalářské práce, Probační a mediační službě v Chrudimi, své rodině a všem, kteří mi byli po celou dobu studia oporou.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce na téma Význam probační a mediační služby při ukládání alternativních trestů je analyzovat, jaký význam má Probační a mediační služba při ukládání jednotlivých trestů, jaká je její činnost a upozornit na praktické problémy s ukládáním trestů. V úvodní části jsou obecně vymezeny jednotlivé alternativní tresty a činnost Probační a mediační služby. Následuje detailní rozbor trestu domácího vězení, obecně prospěšných prací a podmíněného odsouzení s dohledem. V závěru jsou uvedeny náměty a úvahy de lege ferenda u třech zmíněných alternativních trestů a praktická zkušenost v Probační a mediační službě.

Abstract

The aim of thesis on the topic Importance of probation and mediation services to alternative sanctions is to analyze the importance of the Probation and Mediation Service at saving individual sentences, what is its activity and highlight the practical difficulties storing sanctions. In the first part are generally distinguished individual alternative sentences and the Probation and Mediation Service. Following a detailed analysis of house arrest, community service and a suspended sentence with supervision. In conclusion, there are suggestions and considerations de lege ferenda in three of these sanctions and practical experience in the Probation and Mediation Service.

Klíčová slova

Probační a mediační služba, ukládání alternativních trestů, trest, soud, probační úředník, domácí vězení, obecně prospěšné práce, podmíněné odsouzení, probace, mediace, odsouzený.

Key words

Probation and Mediation Service, alternative sanctions, punishment, court, probatik officer, house arrest, community work, conditional sentence, probation, mediation, convicted.

Obsah

Úvod 7

1.1 Pojem probace 9

1.2 Pojem mediace 10

1.3 Probační a mediační služba a její činnost 10

1.3.1 Projekt PMS 11

2 Alternativní tresty 12

2.1 Trest odnětí svobody 12

2.2 Podmíněné odsouzení 12

2.3 Domácí vězení 13

2.4 Obecně prospěšné práce 13

2.5 Propadnutí majetku 14

2.6 Peněžitý trest 14

2.7 Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty 14

2.8 Zákaz činnosti 15

2.9 Zákaz pobytu 15

2.10 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce 15

2.11 Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání 16

2.12 Ztráta vojenské hodnosti 16

2.13 Vyhoštění 16

3 Analýza trestu domácího vězení a trestu obecně prospěšných prací 17

3.1 Domácí vězení 17

3.1.1 Právní úprava domácího vězení a jeho charakteristika 17

3.1.2 Okruh trestných činů, za něž lze trest domácího vězení ukládat 18

3.1.3 Výkon trestu domácího vězení a jeho kontrola 19

3.1.4 Namátkové kontroly ... 19
3.1.5 Elektronický kontrolní systém ... 20
3.1.6 Přeměna trestu domácího vězení na trest odnětí svobody ... 21
3.1.7 Osobní zkušenost – workshop na téma domácí vězení ... 22
3.2 Náměty a úvahy de lege ferenda ... 23
3.3 Obecně prospěšné práce ... 25
3.3.1 Právní úprava a charakteristika trestu OPP ... 25
3.3.2 Trestné činy, za které lze trest OPP uložit ... 26
3.3.3 Výkon OPP a jeho následná kontrola ... 27
3.3.4 Přeměna trestu obecně prospěšných prací ... 29
3.4 Náměty a úvahy de lege ferenda ... 30
4 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem ... 32
4.1 Právní úprava podmíněného trestu ... 32
4.2 Co je to podmíněné odsouzení? ... 33
4.3 Dohled a jeho průběh ... 33
4.3.1 Průběh dohledu ... 34
4.4 Informovanost soudu o průběhu plnění trestu ... 34
4.5 Splnění povinnosti podmíněně odsouzeného ... 35
4.6 Úvahy a náměty de lege ferenda ... 36
Závěr ... 38
Seznam použitých zdrojů a literatury ... 40

Úvod

Tématem předložené bakalářské práce je Význam Probační a mediační služby při ukládání alternativních trestů. Cílem práce je poskytnout ucelený pohled na Probační a mediační službu, na činnost probačních úředníků v rámci uložených alternativních trestů, co jsou to alternativní tresty a jak jsou právně upravené. Blíže se poté budu zabývat analýzou trestu domácího vězení, obecně prospěšných prací a podmíněným odsouzením k trestu odnětí svobody s dohledem. Všechny alternativní tresty upravuje zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník (dále jen TZ), ale činnost Probační a mediační služby je vázána i na zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě ze dne 14. července 2000 a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně děti (zákon o Probační a mediační službě). V další části se zaměřím na své praktické poznatky, které jsem si mohla vytvořit při návštěvách Probačního střediska v Chrudimi, dále z rozhovorů s probačními úředníky a asistenty a také z návštěv okresních soudů a zhlédnutí hlavních líčení.

Téma práce jsem si vybrala z toho důvodu, že bych ráda široké veřejnosti představila, co Probační a mediační služba vlastně je, jelikož jsem zjistila, že v očích veřejnosti není leckdy zařaditelná a pletou si ji s jinými institucemi. Pracuji na krajském soudě, kde ukládání alternativních trestů přímo neprobíhá, ale ve stejné budově sídlí jedno z probačních středisek a do kontaktu s nimi přicházím. Jejich práci osobně obdivuji, není to práce jednoduchá, je psychicky náročná a řekla bych až někdy nebezpečná, proto bych ráda její úroveň pozvedla aspoň touto cestou a ocenila její činnost a také to, jak je velice přínosná pro trestní justici, ač se to z prvého pohledu nemusí zdát.

Jak už jsem zmínila výše, stěžejní část mé práce se bude zakládat na rozboru trestu domácího vězení, v úvodu vymezím, co to vlastně domácí vězení je, jaká je jeho právní úprava a jak se zajišťuje výkon tohoto trestu. Poté poukážu především na praktické problémy, se kterými se probační úředníci setkávají. Dále se jedná o obecně prospěšné práce a podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem. Chtěla bych také předestřít práci probačních úředníků v rámci dohledu a kontroly nad těmito tresty a hlavně na rizika s nimi souvisejícími. Ke každému z těchto výše uvedených trestů se budu snažit poskytnout náměty a úvahy de lege ferenda, která budou vyvstávat z mého praktického pozorování, vlastního úsudku a ze zkušeností probačních úředníků.

Při psaní bakalářské práce jsem vedena snahou představit činnost Probační a mediační služby, jejich podstatnou úlohu při ukládání alternativních trestů a následného dohledu. Dále chci uvést do popředí bližší analýzu trestu domácího vězení v jeho komplexnosti od jeho zavedení, přes zákonnou úpravu až k jeho pozitivům a negativům, včetně aktuální diskuze o elektronickém monitoringu. Dalšími blíže specifikovanými tresty budou obecně prospěšné práce a podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem, kde probační úředníci vykonávají dohled a průběžné kontroly a sjednávají si schůzky s odsouzenými, kteří se musejí těmto konzultacím podrobovat.

Závěrem poté bude mé hodnocení, co je přínosem mé práce a poukázání na praktické problémy, se kterými se probační úředníci denně setkávají a jaká úskalí přinesla právní úprava. Vzhledem k povaze práce budou použitými metodami zpracování, analýza a deskriptivní metoda.

1. Vymezení pojmů probace, mediace, Probační a mediační služby a restorativní justice

Na začátku bakalářské práce pokládám za důležité vymezit dva zásadní pojmy, a to probaci a mediaci. Tyto dva pojmy jsou stále pro mnoho lidí, kteří nejsou z řad odborníků, vzdálené. Nedokáží si představit, co tato slova obnášejí a co si pod nimi v praxi představit. V právním systému České republiky je probace a mediace vymezena v zákoně č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PMS“), kterým se zřizuje Probační a mediační služba.

1.1 Pojem probace

Výraz probace má svůj původ v latinském slově „probare“, což znamená ověřovati, zkoušeti. Základní vymezení pojmu probace a mediace je uvedeno v § 2 zákona o PMS. Probací tedy dle výše uvedeného zákona je „*organizování a vykonávání dohledu nad obviněným, obžalovaným nebo odsouzeným, kontrola výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, včetně uložených povinností a omezení, sledování chování odsouzeného ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, dále individuální pomoc obviněnému a působení na něj, aby vedl řádný život, vyhověl soudem nebo státním zástupcem uloženým podmínkám, a tím došlo k obnově narušených právních i společenských vztahů.*“[1]

[1] Zákon 257/2000 Sb. Ze dne 14. července o Probační a mediační službě.

Probace je považována za určitý druh trestu (v zásadě na zkoušku), který je vykonáván na svobodě.[2]

1.2 Pojem mediace

Podle § 2 odst. 2 zákona o PMS se mediací rozumí „*mimosoudní zprostředkování za účelem řešení sporu mezi obviněným a poškozeným a činnost směřující k urovnání konfliktního stavu vykonávaná v souvislosti s trestním řízením. Mediaci lze provádět jen s výslovným souhlasem obviněného a poškozeného*.“[3]

Slovo mediace také pochází z latinského slova, a to medius, median, jeho překlad zní střed či prostřední. Mediace je řízený proces mimosoudního řešení konfliktu. Má veliké uplatnění jak v trestní justici, tak je také jedním z nástrojů řešení trestného činu a jeho případných následků.

Mediace, která je poskytována Probační a mediační službou, je poskytována zdarma. Založená na souhlasu obou stran. Mediaci vede specialista na řešení konfliktů – mediátor, který jednání řídí a upravuje, zachovává vstřícný a úměrný postoj k oběma stranám. Pomáhá jim najít řešení nejen v oblasti náhrady škody, ale i objasnění, proč k trestnému činu vůbec došlo. Poškozenému mediace dává možnost, aby pochopil situaci, okolnosti a zvyšuje pravděpodobnost náhrady škody. Obviněnému umožňuje, aby se poškozenému omluvil, vysvětlil své jednání a odčinil důsledky spáchaného trestného činu. Mediace provází trestní řízení a její výsledky jsou v něm také zohledněny.[4]

1.3 Probační a mediační služba a její činnost

Probační a mediační služba („dále jen PMS“) je zřízena zákonem o Probační a mediační službě. PMS realizuje v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem činnosti probace a mediace ve věcech projednávaných v trestním řízení.

---

2 Dictionary. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: http://www.yourdictionary.com/probation
[3] Zákon č. 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě ze dne 14. července 2000.
4 Probační a mediační služba ČR. [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: https://www.pmscr.cz/

PMS je vymezena jako organizační složka státu, která spadá do resortu ministerstva spravedlnosti. Rozsah úkonů probace a mediace, které jsou projednávány v trestním řízení, stanoví zákon.[5]

Hlavní cíle, které PMS má, jsou: integrace pachatele do života společnosti bez toho, aniž by dál porušoval zákon, ochrana společnosti a participace poškozeného v procesu odškodnění.[6]

1.3.1 Projekt PMS

V rámci své činnosti se PMS zabývá různými projekty. Zřejmě nejvýznamnější a nejaktuálnější je ten, ve kterém budou čeští probační úředníci školit albánské kolegy v rozvoji alternativních řešení sporů. V evropském výběrovém řízení, které se konalo na pomoc albánské probační služby, zvítězil Národní institut zdravotnictví a sociální péče Finska a ten si za svého partnera vybral pro rok 2015 a polovinu roku 2016 právě českou PMS. Pro zajímavost uvádím, že náklady celého projektu jsou přibližně 20 milionů korun českých, z toho 95 % hradí Evropská Unie a 5 % albánská strana.[7]

Dle sdělení současné ředitelky PMS Lenky Čadové byl rok 2014 rokem projektů, rok 2015 bude především ve znamení 15. výročí vzniku PMS. Budou uspořádány různé konference, počítá se s vydáním almanachu o vzniku, vývoji a stavu PMS v ČR a veškeré aktivity se ponesou v tomto duchu.

---

[5] VĚTROVEC, V. et al. *Zákon o mediaci a probaci – komentář*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002, 115 s., ISBN 80-86432-32-7.

[6] Poslání a cíle Probační a mediační služby České republiky. Probační a mediační služba České republiky. [online] c2002-2013 [cit. 2013-3-21] dostupné z WWW: <https://www.pmscr.cz/poslani-acile/>

[7] Média, Probační a mediační služba České republiky. Probační a mediační služba České republiky. [online] c2002-2013 [cit. 2015] dostupné z https://www.pmscr.cz/media/

2 Alternativní tresty

Samotný zákon spojení alternativní trest nezná. Tento název pochází z faktu, že tyto tresty představují určitou alternativu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Alternativní tresty neusilují o zbavení pachatele svobody a zavřít ho následně do vězení, ale zavazují ho dodržovat a respektovat jistá omezení a povinnosti. Zaměřují se k nápravě spáchaného trestného činu a k samotnému zlepšení delikventa. Ne tedy k odplatě ve smyslu zastaralých retribučních trestních teorií. Smyslem alternativního trestu je taktéž zmenšit nežádoucí projevy prizonizace, jako např. syndrom otáčivých dveří, což je označení pro situaci, kdy se propuštěný pachatel není schopen uchytit v normálním prostředí a vrací se zpět na kriminální cestu.[8]

Určitá očekávání byla vkládána taktéž do ulehčení přeplněných věznic od přílivu nových odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody.[9]

2.1 Trest odnětí svobody

Tento trest je trestem tzv. univerzálním, lze ho totiž uložit za každý trestný čin uvedený v trestním zákoníku, ale také může být jako jedním z alternativ. Podstatou tohoto trestu je časové omezení svobody, kdy se pachatel nemůže volně pohybovat, jelikož trest vykonává ve věznici. Existuji 4 typy věznic, a to s dohledem, s dozorem, s ostrahou a se zvýšenou ostrahou. Trest odnětí svobody se ukládá nejvýše do 20 let.[10]

2.2 Podmíněné odsouzení

Tento trest je považován za samostatný trest, který lze změnit v jinou trestní sankci, která bude uskutečněna, jestliže nebudou splněny podmínky, za nichž se

---

[8] SOTOLÁŘ, A.; PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.. *Alternativní řešení trestních věcí v praxi*. Praha : C.H.BECK, 2000. 468 s. ISBN 80-7179-350-7.

[9] ŠTERN, P.; OUŘEDNÍČKOVÁ, L.; DOUBRAVOVÁ, D.. *Probace a mediace : Možnosti řešení trestných činů*. Praha : Portál, 2010. 209 s. ISBN 978-80-7367-757-2.

[10] FRYŠTÁK, Marek. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, 164 s. Právo (Key Publishing). 111 s., ISBN 978-807-4181-580.

podmíněné odsouzení uložilo. Názory na právní povahu tohoto trestu se různí. Základem tohoto odsouzení je to, že soud vynese odsuzující rozsudek, uloží trest odnětí svobody, ale jeho samotný výkon odloží pod podmínkou, že se odsouzený bude během zkušební doby chovat řádným způsobem a vyhoví uloženým podmínkám.[11]

2.3 Domácí vězení

Tento druh trestu byl do trestního zákoníku zaveden s účinností od 1.1.2010, a to především proto, aby byly zachovány pozitivní rodinné vazby, ale také z ekonomických důvodů. Výkon domácího vězení není totiž tak finančně náročný jako výkon trestu odnětí svobody. Podle trestního zákoníku soud uloží tento trest až na dvě léta, jestliže se jedná o přečin. Pachatel musí dát písemný slib, že v určitou dobu se bude zdržovat na určitém místě. Dohled na výkonem tohoto trestu vykonává probační úředník, který pachatele v nepravidelných intervalech navštěvuje.[12]

2.4 Obecně prospěšné práce

Institut tohoto trestu byl zaveden již v polovině devadesátých let dvacátého století. V České republice byl přijat do trestního zákona novelou č. 152/1995 Sb. Jedná se o formu zákonem nařízené práce, která pokud není vykonána, přeměňuje se na trest odnětí svobody. [13]

Tuto variantu trestu je možné udělit pouze se souhlasem odsouzeného a zároveň za splnění několika podmínek. Musí se jednat o práci, kterou vykonává odsouzený v určité předem stanovené době, ve svém volném čase, která je prospěšná

---

[11] JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, 976 s. Student (Leges). 406 s. ISBN 978-807-5020-444.
[12] JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, 976 s. Student (Leges). 414 s. ISBN 978-807-5020-444.
[13] MATOUŠEK O., KROFTOVÁ A. *Mládež a delikvence:* (možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže). Praha: Portál, 2003. 336 s. ISBN 80-7178-771-X

z morálního, ale i společenského hlediska. Za provedené práce nesmí dostat žádnou odměnu. Odsouzeného smí kontrolovat probační úředník.

2.5 Propadnutí majetku

Tento druh sankce postihuje majetkovou oblast, respektive majetková práva pachatele, neboť postihuje obvykle všechen majetek pachatele. Nutno ale podotknout, že tento trest se nevztahuje na věci, které jsou potřebné k uspokojení životních potřeb odsouzeného či osob, o jejichž výchovu či výživu se odsouzený stará.[14]

2.6 Peněžitý trest

Trest tohoto směru může soud uložit ve třech případech. Za prvé, pokud se pachatel úmyslným trestným činem pro sebe či jiného získal nebo se snažil získat majetkový prospěch. Za druhé, jestliže trestní zákoník toto uložení dovoluje, a za třetí, jestliže pachatel spáchal přečin a k povaze a závažnosti tohoto přečinu soud současně neukládá nepodmíněný trest odnětí svobody. Lze ho ukládat jako samostatný trest, popřípadě vedle jiného trestu. Nutno též podotknout, že se soudu zakazuje uložit takovýto trest, je-li zřejmé, že je nedobytný.[15]

2.7 Propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty

Soud smí tento trest uložit jen tehdy, jde-li o věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která náleží pachateli. Právní mocí odsuzujícího rozsudku pachateli zaniká vlastnické právo k věci, či jiné majetkové hodnotě. Propadlá věc či jiná majetková hodnota připadá státu.[16]

---

[14] FRYŠTÁK, Marek. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, 164 s. Právo (Key Publishing). 120 s., ISBN 978-807-4181-580.
[15] ŠČERBA, Filip. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě: obecná část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014, 464 s. Teoretik. 260 s., ISBN 978-808-7576-939.
[16] FRYŠTÁK, Marek. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, 164 s. Právo (Key Publishing). 124 s., ISBN 978-807-4181-580.

2.8 Zákaz činnosti

Shora uvedený trest se ukládá nejméně na jeden rok a nejvýše na deset let. Jde o přímé zabránění odsouzenému v páchání další trestné činnosti. Smyslem je překazit pachateli provádět činnost, která by mohla vytvořit podmínky pro páchání jisté trestné činnosti. Soud smí zakázat pouze takovou činnost, v rámci které se pachatel dopustil trestné činnosti.[17]

2.9 Zákaz pobytu

Tento zákaz spočívá v povinnosti pachatele nezdržovat se po dobu výkonu tohoto trestu na určitém místě České republiky. Pokud by pachatel potřeboval navštívit k přechodnému pobytu na takovém místě nebo v nutné osobní záležitosti „toto místo“, je třeba povolení. Soud smí tento trest uložit pachateli na 1 rok až 10 let za úmyslný trestný čin.[18]

2.10 Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce

Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce (dále jen „trest zákazu vstupu“) je též jako trest domácího vězení novým alternativním trestem účinným od 1.1.2010. Zaměřuje se na specifický druh kriminality, jako jsou např. výtržnictví a násilné trestné činy, které jsou páchány na sportovních stadionech. Tento trest spočívá v tom, že pachatel má zakázáno účastnit se soudem stanovených akcí a může být uložen až na deset let. Při výkonu trestu je odsouzený povinen spolupracovat s probačním úředníkem, účastnit se stanovených programů sociálního výcviku a převýchovy, programů psychologického poradenství apod.[19]

---

[17] JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, 976 s. Student (Leges). 428 s.,ISBN 978-807-5020-444.
[18] HENDRYCH, Dušan. *Právnický slovník: obecná část, zvláštní část*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, xxii, 1459 s. Beckovy odborné slovníky.1334 s., ISBN 978-80-7400-059-1.
[19] ŠČERBA, Filip. Právní úprava nových alternativních trestů. *Bulletin advokacie*. 2009, roč. 16, č. 10, s. 86-97.

2.11 Ztráta čestných titulů nebo vyznamenání

Tato ztráta spočívá v tom, že odsouzený přijde o čestná uznání, vědecké a umělecké hodnosti, vyznamenání a jiné čestné tituly. Tento trest nelze uložit samostatně, ale jen vedle trestu odnětí svobody za určitých podmínek.[20]

2.12 Ztráta vojenské hodnosti

Soud tento trest uloží v případě, že odsuzuje pachatele za úmyslný trestný čin, který byl spáchaný ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a to nejméně na 2 léta. Odsouzenému se sníží hodnost v ozbrojených silách na hodnost vojína.[21]

2.13 Vyhoštění

Jedná se o druh trestu, v rámci kterého se omezuje pachatelova svoboda pohybu a pobytu a který spočívá v povinnosti pachatele opustit území ČR (jestliže se zde nachází) nebo naopak v zákazu vstoupit na území ČR (pokud je v cizině). Tento trest lze uložit jako samostatný nebo vedle jiného druhu trestu.[22]

---

[20] FRYŠTÁK, Marek. *Trestní právo hmotné: obecná část*. 3. aktualiz. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, 164 s. Právo (Key Publishing). 128 s., ISBN 978-807-4181-580.
[21] Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, § 79 odst. 1 a 3
[22] HENDRYCH, Dušan. *Právnický slovník: obecná část, zvláštní část*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, xxii, 1459 s. Beckovy odborné slovníky.1268 s, ISBN 978-80-7400-059-1.

3 Analýza trestu domácího vězení a trestu obecně prospěšných prací

3.1 Domácí vězení

Trest domácího vězení jsem si pro bližší specifikaci vybrala proto, jelikož se domnívám, že ze všech alternativních trestů je o něm nyní nejvíce publikováno, a to především z důvodu neustálé debaty okolo elektronických náramků.

3.1.1 Právní úprava domácího vězení a jeho charakteristika

Domácí vězení je upraveno v § 60 a 61 TZ, ve kterém byly s účinností od 1.1.2010 rozšířeny alternativní tresty o dva nové druhy trestů. Jedná se o zmíněný trest domácího vězení a o trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Oproti uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody je domácí vězení podstatně levnější sankcí, což představuje důležitou úsporu pro státní rozpočet. [23]

Jedná se o trest, který velmi omezuje osobní svobodu pachatele. Jeho podstata spočívá především v *povinnosti odsouzeného zdržovat se po dobu výkonu trestu, v soudem stanoveném časovém období, na předem určené adrese.* Důvodová zpráva uvádí, že k realizování, respektive k zavedení tohoto trestu, došlo především z důvodu zachování pozitivních rodinných a sociálních vazeb. Dalším hlediskem k zamyšlení byly přeplněné věznice a finanční problémy s tím spojené. Zejména proto by mě být tento trest ukládán jako alternativa k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Ukládá se v případech, kdy se lze domnívat, že uložení

[23] Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, náklady spojené s trestem domácího vězení.

tohoto trestu je postačující vzhledem k závažnosti spáchaného trestného činu a k osobě a poměrům pachatele.[24]

Uložení tohoto trestu má spoustu pozitiv, která budou blíže specifikována v úvahách a námětech de lege ferenda. Nesmíme ale zapomenout zmínit také stinnou stránku domácího vězení. Odborníci poukazují na možný vznik rozporu se zásadou personality trestu, tedy s ochranou lidské důstojnosti, nedotknutelnosti soukromí odsouzeného a dalších osob, které s ním žijí v jedné domácnosti a nedotknutelnosti obydlí odsouzeného. Kontrola probačními úředníky, jak odsouzený vykonává trest, by měla být prováděna tak, aby nedošlo k nepřiměřenému obtěžování odsouzeného či dalších členů domácnosti.[25]

3.1.2 Okruh trestných činů, za něž lze trest domácího vězení ukládat

Prvotní podmínkou pro uložení trestu domácího vězení je okolnost, že pachatel je odsouzený za přečin, jedná se tedy o nedbalostní trestný čin, popřípadě o úmyslný trestný čin, u kterého horní hranice sazby trestu odnětí svobody nepřevyšuje pět let (§ 14 odst. 2 trestního zákoníku). [26] Dalším důležitým aspektem pro uložení trestu domácího vězení je, že pachatel poskytne písemný slib, že se v určenou dobu bude zdržovat na stanovené adrese a při výkonu kontroly probačními úředníky poskytne potřebnou součinnost. Dále musí být zřejmé, že vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu, osobě a poměrům pachatele, lze mít za to, že bude postačovat uložení tohoto trestu, a to i vedle jiného trestu. Aby bylo vůbec možné tento trest uložit, je zapotřebí, aby výše shora uvedené podmínky byly splněny kumulativně.

---

[24] Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

25 KUCHTA, Josef; VÁLKOVÁ, Helena a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*, Praha: C. H. Beck, 2005., 232 s. ISBN 8071798134

[26] ŠČERBA, Filip. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014, 464 s. Teoretik.333 s., ISBN 978-808-7576-939.

3.1.3 Výkon trestu domácího vězení a jeho kontrola

Výkon a nařízení domácího vězení je upraveno v trestním řádu, ten ukládá předsedovi senátu povinnost zaslat rozhodnutí, dle kterého se má vykonat trest domácího vězení, příslušnému středisku Probační a mediační služby a odsouzenému hned poté, co nabude vykonatelnosti. Předseda senátu v nařízení určí počátek výkonu trestu a místo (§ 334a trestního řádu).

Podstatné je, aby výkon trestu nastal co nejdříve po odsouzení, jelikož jedině tak přináší výchovný účinek na pachatele. Místo výkonu trestu předseda senátu určí v místě trvalého bydliště odsouzeného nebo tam, kde se odsouzený zdržuje. Při určování místa výkonu trestu bude předseda senátu brát ohled i k zaměstnání odsouzeného a jeho možnostem dopravy do zaměstnání. [27]

Následující část se zabývá kontrolou výkonu trestu domácího vězení, jelikož právě na ní závisí, zda bude tento trest opravdu plnohodnotnou a efektivní alternativou k trestu odnětí svobody. V § 334b trestního řádu je tato kontrola svěřena do kompetence PMS ČR. Tato služba ji může provádět dvěma způsoby – prostřednictvím namátkových kontrol, kterou provádějí probační úředníci anebo elektronickým kontrolním systémem. Tímto druhem kontroly se budu více zabývat v další samostatné kapitole, jelikož zůstává s podivem, že od účinnosti trestu domácího vězení v roce 2010, nejsou stále „elektronické náramky“ k dispozici, přestože s takovou kontrolou zákon počítá.

3.1.4 Namátkové kontroly

Jedná se o kontroly, které mají být nahodilé a nepředvídatelné, na základě kterých má probační úředník zjistit, zda odsouzený dodržuje stanovenou povinnost zdržovat se ve svém obydlí po dobu stanovenou soudem. Odsouzený o těchto kontrolách nesmí dopředu vědět, jinak by postrádaly samozřejmě svůj význam. S tímto souvisí povinnost odsouzeného umožnit probačnímu úředníkovi vstup do

[27] ŠÁMAL, P. a kol. *Komentář k trestnímu řádu - 3. díl*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3840.

místa výkonu trestu dle § 334 b zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen TŘ). O provedené kontrole, stejně jako o každém osobním pohovoru, musí probační úředník pořídit s odsouzeným záznam, který se dále zakládá do dokumentace vedené střediskem PMS.

Co se týče stanovení parametrů daného trestu, je především povinností odsouzeného zdržovat se ve stanoveném časovém období v určeném obydlí v pracovních dnech a také ve dnech pracovního klidu a volna. Musí se ale přihlédnout k pracovní době a cestě do práce. Měla by se také zohlednit péče o nezletilé děti a popřípadě může soud povolit pravidelné návštěvy bohoslužeb.[28]

3.1.5 Elektronický kontrolní systém

Zavedení tohoto monitoringu bylo plánováno na rok 2011, ve kterém měl být formou zadávacího řízení zvolen i provozovatel, jenž by následně spolupracoval s PMS. Dalším krokem bylo naplánováno naprosté propojení aplikace trestu domácího vězení a elektronického monitorovacího systému s aktuálními legislativními úpravami.[29]

Už v roce 2010 bylo bývalou ministryní spravedlnosti Danielou Kovářovou vyhlášeno výběrové řízení na elektronický monitoring a ten měl být od následujícího roku aplikován v praxi.[30] Brzy však vznikla nejistota o zmiňovaném tendru a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal předběžné opatření, které zakazovalo zadavateli uzavření smlouvy. Po nástupu nového ministra Jiřího Pospíšila bylo výběrové řízení zastaveno.[31]

---

[28] https://www.pmscr.cz/trest-domaciho-vezeni/

[29] *Vláda schválila propojení domácího vězení s elektronickým monitoringem* [online]. Beck-online.cz, 2010 [cit. 19. března 2014]. Dostupné na <https://www.beck-online.cz/vlada-schvalila-propojeni-domaciho-vezeni-s-elektronickym-monitoringem/>.

[30] FOLTÝNOVÁ, Lucie, FOLTÝN, Leo. Trest domácího vězení z pohledu Probační a mediační služby ČR. *Státní zastupitelství*, 2011, č. 6, s. 23.

[30] *Kovářová vyhlašuje tendr na elektronického „bachaře“* [online]. ČT24, 3. března 2010 [cit. 19. března 2014]. Dostupné na <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/82750-kovarova-vyhlasuje-tendr-na-elektronickeho-bachare/>

[31] VÁLKOVÁ, Hana, WIRNITZER, Jan. *Pospíšil čistí ministerstvo: zrušil tendr na náramky, odvolal šéfa věznic* [online]. iDNES.cz, 29. července 2010 [cit. 23. listopadu 2012]. Dostupné na

Průlom v zavádění elektronického monitoringu nastal v polovině roku 2012, kdy byl zahájen zkušební provoz. Vyhodnocení tohoto experimentu bylo velmi uspokojivé, neboť se potvrdilo výrazné snížení nákladů, např. jeden den s použitím elektronického monitoringu vyjde na cca 165 Kč, oproti jednomu dni ve výkonu trestu odnětí svobody, který stojí 1 000 Kč. [32]

Veškerá snaha o zavedení elektronického monitoringu však byla zastavena novoroční amnestií v roce 2013, kterou udělil bývalý prezident Václav Klaus. Počet vězňů, u kterých přicházelo v úvahu uložení trestu domácího vězení, se tak velice snížil.

Nyní, v roce 2015, je situace taková, že zavedení elektronického monitoringu je stále v řešení. Dle sdělení náměstka ministryně spravedlnosti Vladimíra Zimmela ze dne 5. ledna 2015 je řešení takové, že pověří PMS ČR realizací veřejné zakázky. V zakázce bude tedy PMS vystupovat jako veřejný zadavatel a zčásti bude celý projekt financován z evropských fondů. Tzv. skupina EMSON, kterou tvoří zástupci Ministerstva spravedlnosti, PMS, Vězeňské služby ČR a Institutu pro kriminologii a sociální prevenci bude muset posoudit ekonomicky nejvýhodnější formu pořízení systému, efektivitu rozsahu a parametry kontroly odsouzených. Přínosem by mělo také v budoucnu být, že tento elektronický monitoring by už neměl být spojován jen s domácím vězením, ale bude užíván též pro potřeby nahrazení vazby, či jako kontrola osob podmíněně propuštěných z výkonu trestu.[33]

3.1.6 Přeměna trestu domácího vězení na trest odnětí svobody

Právní úprava domácího vězení musí předvídat i takové případy, kdy odsouzený tento trest nevykonává včas, řádně, případně vůbec. Po takovémto porušení dává

<http://zpravy.idnes.cz/pospisil-cisti-ministerstvo-zrusil-tendr-na-naramky-odvolal-sefa-veznic-1ln-/domaci.aspx?c=A100729_121735_domaci_jw>.

[32] Blíže o experimentu *Závěrečná zpráva a ekonomické zhodnocení pilotního projektu: „Elektronický monitoring odsouzených“* [online]. pmscr.cz, 2012 [cit. 18. března 2014]. Dostupné na <https://www.pmscr.cz/download/zaverecna_zprava_o_experimentu_Elektronicky_monitoring_odsouzenych.pdf>.

[33] http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=2375&d=340131

zákon, resp. TZ a TŘ předsedovi senátu možnost, popřípadě na návrh probačního úředníka, přeměnit uložený trest domácího vězení na nepodmíněný trest odnětí svobody.[34]

Jako pozitivní je vnímána proporcionalita, jenž spočívá v zohlednění doby, ve které bylo domácí vězení vykonáváno řádně. Ovšem negativním prvkem je v tomto případě delší řízení v podobě zahájení řízení o přeměně, během něhož nedochází k přerušení výkonu domácího vězení, a tudíž se výkon trestu po tuto dobu započítává do doby řádného výkonu.[35]

Dle vlastní zkušenosti z návštěvy probačního střediska mohu konstatovat, že většina odsouzených v závěru uvádí, že by raději vykonávala nepodmíněny trest odnětí svobody, oproti trestu domácího vězení, jelikož nezvládají ovládnout nutkavý pocit odjet s rodinou např. na výlet, zúčastnit se vzdálené rodinné oslavy atd. Odsouzený zůstane doma, rodina odjede a on si řekne, že určitě žádná kontrola nepřijde a odjede za nimi. Jako další příklad uvedu situaci, kdy odsouzený nezvládl sedět zavřený doma a šel „zkontrolovat“ svou přítelkyni do místního baru, jelikož měl pocit, že ho přítelkyně podvádí a schází se s někým jiným. Ovšem poté, co se vracel ze své „vycházky“ zpět domů a lezl po panelovém domě, aby se do svého bytu dostal oknem, už na něj čekala probační úřednice, jíž se dostalo vskutku zajímavého vysvětlení. Nepodlehnout vlastnímu tlaku a udržet pevnou vůli může být pro některé jedince velice těžké a nezvladatelné.

3.1.7 Osobní zkušenost – workshop na téma domácí vězení

Zúčastnila jsem se workshopu na téma domácího vězení v probačním středisku v Chrudimi, kde probační úřednice, která se specializuje převážně na ukládání

---

[34] PÚRY, VÁLKOVÁ, In ŠÁMAL: *Trestní zákoník*..., s. 832; ŘÍHA, In ŠÁMAL: *Trestní řád* ..., s. 3871.

[35] ŠČERBA, F., Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, 3-4 s. ISBN 978-80-87576-93-9

alternativních trestů, resp. provádí především kontrolu odsouzených při výkonu domácího vězení, hovořila o svých osobních zkušenostech.

Tento workshop byl pro mne velice přínosný především z toho důvodu, že jsem měla možnost nahlédnout do běžného provozu takového střediska a vidět, jak vlastně probační úředník tráví svůj pracovní den. Musím ale podotknout, že nejvíce mně v paměti utkvěly historky z těchto kontrol, které se zdají leckdy být, dovolím si až říci, úsměvné.

Co mě na druhé straně ale zarazilo, byl fakt, že v celém středisku pracovaly 3 probační úřednice a asistentka. Vzhledem k tomu, že přicházejí do styku s odsouzenými a poskytují jim různé konzultace, zdá se mi tato práce nebezpečná. Samozřejmě bych si uměla představit strážníka městské policie, popřípadě jiný druh ochrany, ale to se nacházím na tenkém ledě, jelikož je zde problém nedostatku financí. Kontroly odsouzených musejí probíhat minimálně ve dvou osobách právě z důvodu bezpečnosti. Probační úřednicí mi bylo sděleno, že kontroly skutečně probíhají namátkově, a tak, aby odsouzený nemohl rozpoznat pravidelnost těchto návštěv. Pro příklad uvedu, že probační úřednice navštíví odsouzeného v pondělí ráno, téhož dne večer a poté třeba až za dva týdny, nehledě na to, že návštěvy probíhají ráno, odpoledne, večer a znamená to omezení i rodinného života probačního úředníka, který má takto „neurčitou pracovní dobu“. V noci se zpravidla kontroly nedělají, aby se nenarušoval spánek ostatních členů domácnosti, hlavně malých dětí. Práce je to velice zajímavá, ale nese s sebou určitá rizika.

3.2 Náměty a úvahy de lege ferenda

Trest domácího vězení je dle mého mínění aktuálně často diskutovaným tématem. Tento trest, jak jsem již shora uvedla, byl do našeho právního řádu vložen poměrně nedávno. Poskytl ho až nový trestní zákoník a s ohledem na jeho přínos jsou do něj vkládány veliké naděje.

Mezi pozitiva patří ekonomické důvody. Samotný výkon domácího vězení oproti nepodmíněnému výkonu trestu odnětí svobody představuje významné ulehčení pro státní rozpočet. Dále je vítáno to, že odsouzený zůstává se svou rodinou, nepůsobí na něj negativně prostředí věznice a obecně přerušení vazeb se společností, dále hraje významnou roli udržení si zaměstnání. Co je samozřejmě chápáno v tomto případě kladně, je, že na samotném odsouzeném závisí, zda bude tato omezení respektovat, což především vyžaduje značnou dávku sebekontroly.

K rodinnému prostředí bych se nyní vrátila. U domácího vězení je ze zákona povinnost mít souhlas odsouzeného s uložením tohoto trestu. Dle mého názoru by bylo ale vhodné, aby s uložením zmíněného trestu souhlasila i osoba/rodina, se kterou bude odsouzený trest domácího vězení vykonávat, resp. ve stejném obydlí, kde zbytek rodiny žije. Pokud je v rodině např. malé dítě, mohou sice kontroly probíhat citlivě vzhledem k tomuto faktu, ale nikde není zakázáno, že probační úředník nemůže navštívit odsouzeného v 10h večer, čímž může být narušen spánek dítěte. Samozřejmě probační úředníci dbají na etický kodex, nenavštíví ve 2h ráno odsouzeného, ale zakázáno to nemají. Existuje ještě možnost, pokud by se probační úředník na odsouzeného nedozvonil, že u sebe musí mít zapnutý mobilní telefon právě pro takový případ.

Ovšem nejvíce otazníků visí ve vzduchu ohledně elektronického monitoringu. Pro efektivní výkon domácího vězení je elektronická kontrola nezbytnou součástí. Je důležité využít plnohodnotně potenciál, který v sobě trest domácího vězení má. To je jeden z důvodů, proč ho soudy neukládají tak často, jak by chtěly, resp. jak by mohly. Probační a mediační služba vykoná dohled, to je jisté, ale dle mého je to zbytečně zatěžující. Je málo kvalifikovaných probačních úředníků, nedostatek financí (nemají např. automobil), kontroly provádějí probační úředníci ve svém volném čase, o víkendech, o svátcích, musejí kontrolu provést minimálně 2 probační úředníci z důvodu bezpečnosti, musí se vypracovat plán, aby kontroly nebyly pro odsouzeného tzv. průhledné, aby je neočekával a mnoho dalšího. Elektronický monitoring by všechna tato úskalí vyřešil. Jsem si vědoma toho, že

je to záležitost velice finančně náročná, ale pokud se o této variantě uvažovalo už v roce 2010, kdy nabyl trest domácího vězení účinnosti, myslím si, že za 5 let od této účinnosti by tato otázka měla být dávno vyřešena.

Jak jsem v jedné ze svých kapitol zmínila, elektronický monitoring už proběhl ve zkušebním termínu. Neosvědčil se. Co mně přijde ale velice zarážející, že v případě poruchy nebo špatného „kontaktu čipu“, musela probační úřednice sama jet za odsouzeným a čip zkontrolovat, resp. ho má zvládnout i technicky opravit. To mají být probační úředníci natolik kvalifikovaní i v oblasti techniky? Nepočítá se snad s tím, že pro takové případy bude zavedeno také technické středisko, které v momentě, kdy se vyšle signál, že je přístroj porušen, vyšle technika, aby tuto závadu opravil?

3.3 Obecně prospěšné práce

Tento další alternativní trest jsem si vybrala pro bližší specifikaci proto, že je dle statistik PMS nejčastěji ukládaným alternativním trestem, tedy trestem nespojeným s odnětím svobody v České republice.

Trest obecně prospěšných prací („dále jen OPP“) představuje povinnost pachatele vykonat tento trest osobně, bezplatně a ve svém volném čase v určitém počtu hodin a k užitku celé společnosti (§ 62 odst. 3 TZ). OPP se snaží zapůsobit na odsouzeného výchovným aspektem a tím apelovat na jeho nápravu.

3.3.1 Právní úprava a charakteristika trestu OPP

Do českého právního řádu byl trest OPP zaveden už novelou TZ č. 152/1995 Sb. , kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., TZ, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, zákon České národní rady č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících,

a zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů s účinností od 1.1.1996. Inspirace vznikla u ostatních států, u kterých byl již delší dobu tento trest úspěšně využíván. [36]

Podstatou tohoto trestu je tedy určitá obecně prospěšná pracovní povinnost, z níž lze usuzovat, že se jedná o legální nucené práce sui generis, poněvadž tuto sankci lze uložit pachateli i bez jeho souhlasu (nicméně soud by měl ke stanovisku pachatele přihlédnout). Jedná se především o udržování veřejných prostranství, úklid a údržbu veřejných budov a komunikací, ale i další práce, které sledují obecný prospěch.[37]

Trest OPP je obsažen ve výčtů trestů § 52 TZ, ve kterém jsou taxativně vymezeny druhy trestů, jež je možné v ČR uložit pachateli za trestný čin. Trest OPP je zařazen na třetí místo ve výčtu § 52 TZ, a to hned za trestem domácího vězení. Toto umístění má označovat výši přísnosti alternativního trestu, ale nelze s naprostou jistotou tvrdit, že tomu tak skutečně je, jelikož OPP nemůžeme pokládat za mírnější než podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody, které se podřazuje pod trest odnětí svobody, jenž je uveden na prvním místě v tomto výčtu trestů a měl by tedy být považován za trest nejpřísnější.[38]

3.3.2 Trestné činy, za které lze trest OPP uložit

Trest OPP se smí uložit jako trest samostatný nebo vedle jiného trestu. Jediným trestem, vedle kterého nesmí být OPP uložen, je trest odnětí svobody, jenž vyplývá z ustanovení § 53 TZ a z logiky věci.

Prvním předpokladem pro uložení trestu OPP je, že jde o pachatele, který spáchal tzv. přečin, který je charakterizován v § 14 odst. 2 TZ. Jestliže má být tento trest uložen jako samostatný, musí být dodržena podmínka, že povaha a závažnost

---

[36] KUCHTA, Josef. Trest obecně prospěšných prací – přítomnost a budoucnost. In KANDALEC, Pavel a kol. (ed.). *Dny veřejného práva*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. s. 742.

[37] HENDRYCH, Dušan. *Právnický slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, xxii, 1459 s. Beckovy odborné slovníky. 536 s.,ISBN 978-80-7400-059-1.

[38] Např. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. června 2001, sp. zn. 11 Tz 129/2001

spáchaného přečinu, osoba pachatele a jeho poměry, poukazují na to, že uložení jiného trestu nebude třeba (§ 62 odst. 1 TZ). Závažnost a povaha spáchaného trestného činu tvoří hlavní a neopomenutelný rys, jelikož v sobě zahrnuje okruh společnosti charakterizujících trestný čin a jeho pachatele.[39]

Na slavnostním shromáždění u příležitosti 10. výročí založení Probační a mediační služby, v jehož rámci předstoupila tehdejší ministryně spravedlnosti Daniela Kovářová, a ředitel PMS Pavel Štern seznámil přítomné s výsledky činnosti této instituce a pro příklad uvedl, že *„ročně odsouzení odpracují desítky tisíc hodin trestu OPP a bylo tak zajištěno více než 11 000 poskytovatelů těchto prací a zrealizováno téměř 6 000 přímých mediací mezi obětí a pachatelem.“*

3.3.3 Výkon OPP a jeho následná kontrola

Po nabytí vykonatelnosti rozhodnutí o nařízení výkonu trestu, přichází na řadu výkon trestu OPP, který se řídí především § 335 – § 340b TŘ a § 65 TZ. Předseda senátu zašle opis vykonatelného rozhodnutí středisku PMS. Po obdržení vykonatelného rozhodnutí či trestního příkazu - probační úředník vypracuje návrh na určení druhu a místa výkonu OPP.[40]

Významná role při výkonu trestu odsouzeným je ukládána zákonem obcím, obecně prospěšným institucím, v jejichž obvodech je trest OPP vykonáván, a PMS. Středisko PMS musí projednat podmínky výkonu s odsouzeným, vést odsouzeného při výkonu trestu a následně ho kontrolovat, zda odsouzený řádně vykonává trest a respektuje podmínky výkonu.[41] PMS dále při výkonu trestu velice úzce kooperuje se soudem, který tento trest uložil a následně nařídil jeho

---

[39] PÚRY, František. *Některé změny v ukládání trestů podle nového trestního zákoníku* [online]. I právník - trestní právo.cz, 16. 10. 2010 [cit. dne 16. 3. 2014]. Dostupné na < http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/trestni-pravo/art_7054/nektere-zmeny-v-ukladani-trestu-podle-noveho-trestniho-zakoniku.aspx>

[40] *Metodický postup střediska PMS v rámci zajištění možností ukládání a výkonu trestu obecně prospěšných prací* [online]. Probační a mediační služba, 2003, s. 4 [cit. Dne 28. 2. 2014]. Dostupný na <https://www.pmscr.cz/download/OPP_metodika_bez_priloh.pdf>

[41] https://www.pmscr.cz/download/OPP_metodika_bez_priloh.pdf

výkon, ale také s dalšími institucemi, v jejichž rámci a prospěchu jsou OPP vykonávány.[42]

Středisko PMS si vede evidenci požadavků, kterou mu zasílají obecní úřady a obecně prospěšné instituce, aby PMS věděla, kde se může trest OPP provádět. Z tohoto přehledu vyplývá místo výkonu, konkrétní druh a rozsah práce, doba výkonu práce a další zvláštní ujednání a podmínky. Tato evidence se neustále aktualizuje.[43]

Co se týče kontroly nad výkonem odsouzeného, tak touto kontrolou jsou pověřeni probační úředníci, musí spolupracovat se zúčastněnými institucemi na výkonu trestu, získávat požadavky na provádění OPP, pomáhat odsouzenému s výkonem prací a dále provádět činnosti, které směřují pachatele k řádnému vedení svého života.[44] Důležitým aspektem je dále zaměření kontroly na to, zda je výkon OPP v souladu se zákonem, popřípadě zda nejsou dány zákonné důvody a skutečnosti pro přeměnu trestu OPP na trest odnětí svobody. Zvláštním zákonem, který probační úředník využívá ke kontrole, který mu dává kompetence a prostředky, je zákon č. 257/2000 Sb, o Probační a mediační službě.[45]

Samotnou kontrolu provádí probační úředník dle aktuální potřeby, ale minimálně jedenkrát za dva měsíce po celou dobu výkonu trestu. Typ kontroly může být různorodý – osobně, písemně, telefonicky, ale pokaždé v součinnosti s danou

---

[42] ŠÁMAL, P. a kol. *Komentář k trestnímu řádu I., II., III.* [online]. Beck-online.cz, 7. vydání, 2013, s. 3875 [cit. dne 24. 2. 2015]. Dostupné na <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdgmzy>

[43] *Metodický postup střediska PMS v rámci zajištění možností ukládání a výkonu trestu obecně prospěšných prací* [online]. Probační a mediační služba, 2003, s. 2 [cit. Dne 22.2.2015]. Dostupný na <https://www.pmscr.cz/download/OPP_metodika_bez_priloh.pdf>

[44] ZEMAN, Petr a kol. *Opatření nahrazující vazbu v trestním řízení*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. s. 20., ISBN 978-80-7338-100-4

[45] Zvláštním zákonem je zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě.

organizací. Do probačního spisu se poté zaznamenávají veškeré provedené kontroly.[46]

3.3.4 Přeměna trestu obecně prospěšných prací

Aplikování přeměny trestu OPP v jeden z dalších z trestů přípustných dle § 65 odst. 2 písm. a), c) TZ nečiní v praxi žádných větších problémů.[47]

Pokud probační úředník zjistí, že byla nějakým způsobem povinnost odsouzeného vykonávat trest OPP porušena, dá podnět na soud k přeměně trestu OPP na trest odnětí svobody. Důvodem k přeměně může být fakt, že odsouzený nevede řádný život, vyhýbá se nastoupení výkonu trestu, nebo že bez závažného důvodu porušil sjednané podmínky výkonu trestu, anebo jinak maří výkon trestu nebo úmyslně nevykonává ve stanoveném čase uložený trest. Na základě upozornění od probačního úředníka soud rozhodne, zda dosud nevykonaný zbytek trestu přemění v trest domácího vězení, v peněžitý trest nebo v trest odnětí svobody. Zároveň musí rozhodnout o způsobu jeho výkonu (§ 65 odst. 2 TZ).

Přeměna trestu OPP v jakýkoliv trest shora uvedený se provádí tak, že každá i jen započatá jedna hodina nevykonaného trestu OPP se bude počítat jako jeden den domácího vězení či odnětí svobody (§ 65 odst. 2 písm. a), c) TZ).

Pokud se trest OPP přeměňuje v peněžitý trest, je důležité odsouzenému stanovit náhradní trest odnětí svobody pro případ, že by peněžitý trest nebyl vykonán. Podstatné je neopomenout, že trest odnětí svobody nesmí být přísnější než trest, který by hrozil v případě přeměny na trest odnětí svobody (§ 65 odst. 2 písm. b) TZ).

---

[46] *Metodický postup střediska PMS v rámci zajištění možností ukládání a výkonu trestu obecně prospěšných prací* [online]. Probační a mediační služba, 2003, s. 5 [cit. Dne 28. 2. 2014]. Dostupný z <https://www.pmscr.cz/download/OPP_metodika_bez_priloh.pdf>

[47] POLMOVÁ, Olga. K jednomu z problémů výkonu trestu obecně prospěšných prací. *Trestněprávní revue*, 2008, č. 3, s. 80.

Dále bych ještě k § 65 odst. 2 TZ dodala, že u předpokladu přeměny trestu OPP, kdy tedy odsouzený úmyslně nevykonává ve stanoveném termínu uložený trest, je především podstatné to, že existuje zaviněné provinění na straně odsouzeného. Nesmí být trest OPP odsouzenému přeměněn, jestliže je pochybení na straně druhého subjektu, tedy subjektu, u kterého je trest vykonáván, tedy v situaci, kdy např. obecní úřad nedovolí či neposkytne nutnou spolupráci při výkonu trestu OPP.

Na závěr této kapitoly bych jen ráda podotkla, že proti rozhodnutí o přeměně trestu OPP je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek a ustanovení se nachází v § 340b odst. 2 TŘ.

3.4 Náměty a úvahy de lege ferenda

Za jeden z největších problémů považuji přeměnu trestu OPP. Trest OPP nejenže lze proměnit na nepodmíněný trest odnětí svobody, ale také na domácí vězení či peněžitý trest. Otázkou zde zůstává, zda přeměna trestu OPP na jeden z dalších alternativních trestů nesnižuje autoritu trestu OPP. Osobně mohu říci, že by mě nevedla moc velká motivace k jeho řádnému výkonu, jelikož bych měla stále jakousi jistotu, že je možnost přeměnit trest OPP v trest domácího vězení a stále zůstanu „na svobodě“. To je pouze můj subjektivní názor. V této fázi výkladu bych byla radikálnější, nemyslím si, že by se měly odsouzeným dávat stále větší možnosti odkladu nepodmíněného trestu odnětí svobody. Pokud se chce odsouzený polepšit, vést řádný život a svého chování lituje, bude mu postačovat už jen riziko této přeměny na nepodmíněný trest odnětí svobody a v jeho samotném zájmu bude, aby se choval řádně. Oproti odsouzenému, který má dispozice k recidivě, kterému nepomůže ani následný trest domácího vězení.

Pokud budu vycházet ze svých praktických poznatků, v nedávné době se např. stalo, že odsouzený si vyměnil občanský průkaz se svým kamarádem, který za něho jedno odpoledne „odpracoval“ a nikdo si toho nevšiml. Ano, nabízí se

otázka, jak moc byl odsouzený kontrolován, ale také se ukazuje neustálý nedostatek zaměstnanců PMS a otázka rozpočtu na tuto organizaci.

4 Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem

Pro samostatnou kapitolu u tohoto druhu trestu jsem se rozhodla proto, jelikož dle mého názoru patří k jednomu z nejvíce ukládaných trestů v České republice. Poté, co jsem navštívila některá hlavní líčení na okresních soudech, se mi tato domněnka potvrdila.

4.1 Právní úprava podmíněného trestu

Právní úprava výše zmíněného trestu je aktuálně nesjednocená, resp. každý autor se přiklání k jiné variantě, kam tento trest zařadit. Např. Jiří Jelínek zastává názor, že jde o zvláštní druh trestu. Tento argument podporuje výčtem trestních opatření v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže. V ustanovení § 24 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), je uvedeno podmíněné odsouzení jako samostatný druh trestního opatření.[48]

V samotném TZ ve výčtu § 52 odst. 1 obsažen není, ale je zahrnut v odst. 2 pod písmenem c), kde se člení trestní odnětí svobody, a to na nepodmíněný trest odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody a podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem.

Další autoři např. uvádějí, že se jedná o zvláštní druh trestu, jiní že jde pouze o způsob vyměření či výkonu trestu. V právní nauce jde o spornou otázku, avšak většina odborníků se přiklání k názoru, že se jedná o druh trestní sankce[49] a přijetím zákona o soudnictví ve věcech mládeže byl tento názor potvrzen, jelikož ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) a g) citovaného zákona uvádí podmíněné

[48] JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, 976 s. Student (Leges).396 str., ISBN 978-807-5020-444.
[49] Novotný, O., Dolenský, A., Jelínek, J., Vanduchová, M.: *Trestní právo hmotné. I. Obecná část*, 4. vydání. Aspi Publishing, Praha 2003, str. 291.

odsouzení, resp. i podmíněné odsouzení s dohledem jako samostatný druh trestních opatření.[50]

4.2 Co je to podmíněné odsouzení?

Výkon trestu odnětí svobody není ihned nařízen, nýbrž se odkládá na určitou zkušební dobu. Podmíněně odložit jdou jen tresty odnětí svobody do tří let, kde zkušební dobu určí soud v rozmezí jednoho až pěti let. Po vyneseném rozsudku nejde odsouzený do vězení, ale pokračuje dál ve svém běžném životě. Soud jeho chování ve zkušební době sleduje, a jestliže se odsouzený dopustí trestné činnosti, soud rozhodne o výkonu trestu a zařadí odsouzeného do příslušné věznice.[51]

Dle mých získaných poznatků se nejprve soud snaží ukládat podmíněné odsouzení, pokud se jedná např. o prvotrestaného, o pachatele, který jinak žije řádným životem, snaží se spolupracovat. Pokud je tomu naopak, soudce uloží podmíněné odsouzení s tzv. dohledem. A právě o podmíněném odsouzení s dohledem se budu v této kapitole blíže zabývat.

4.3 Dohled a jeho průběh

Při této podkapitole využiji především praktické poznatky plynoucí z návštěvy probačního střediska z rozhovorů s probačními úředníky, a také ze čtení různých zápisů a předložených brožur.

Dohled je jisté opatření, které soud ukládá, jestliže považuje za podstatné a důležité po jistou dobu pozorovat a kontrolovat pachatelovo chování. Jedná se o odborné vedení a pomoc pachateli ke změně jeho chování. Směřuje tak ke zmenšení rizika opakování trestné činnosti a tím k ochraně společnosti před příští kriminalitou.

---

[50] JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 4. vyd. Praha: Leges, 2014, 976 s. Student (Leges).407 str., ISBN 978-807-5020-444.

[51] Trestní řízení. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/podmineny-trest

Tento dohled provádí probační úředník, popřípadě též asistent PMS, kde odsouzený žije nebo se dlouhodobě zdržuje.

4.3.1 Průběh dohledu

Jedná se o pravidelný osobní kontakt pachatele s probačním úředníkem, jež probíhá ve středisku PMS, s tím, že probační úředník může odsouzeného kdykoliv navštívit i doma. Kontroluje se, zda odsouzený plní a dodržuje podmínky uloženého trestu, které soudce současně s dohledem uložil. Probační úředník nejen že kontroluje odsouzeného, ale také mu pomáhá při řešení problémů, kterými může být např. hledání zaměstnání, jak zaplatit škodu způsobenou trestným činem apod.

V případě zájmu oběti a odsouzeného může probační úředník - už jako mediátor, zosnovat společnou schůzku, na které mohou být dojednány podmínky a možnosti řešení následků trestného činu, včetně postupu odškodnění oběti.

Ve spolupráci s odsouzeným probační úředník vytvoří plán. V tomto plánu je určeno, v jakých intervalech se bude dohled realizovat, kde budou probíhat jejich pravidelná setkání, jakým stylem bude odsouzený vykonávat povinnosti a omezení uložená mu soudem. V plánu je také obsažena pasáž o tom, jaký postup bude použit, jestli odsouzený podmínky dohledu nebude plnit.

4.4 Informovanost soudu o průběhu plnění trestu

Probační úředník musí nejméně jedenkrát za půl roku informovat soud o tom, jak dohled probíhá. S těmito zprávami má samozřejmě odsouzený právo se seznámit.

Pokud soud na základě těchto předložených zpráv zjistí, že ze strany odsouzeného nebylo postupováno tak, jak mu dohled, resp. probační úředník ukládá, jsou různé možnosti.

Jestliže se jedná o méně závažné porušení podmínek dohledu, tak probační úředník odsouzeného upozorní na zjištěné poznatky a poučí ho, že v případě

opakovaného porušení nebo závaznějšího porušení podmínek bude informovat neprodleně soud.

O závažném prohřešku nebo opakovaném porušení ze strany odsouzeného, informuje probační úředník soud neprodleně, jakmile se o tom dozví.

Neplnění těchto podmínek může být důvodem k samotnému nařízení výkonu trestu. Odsouzený tak může být při neplnění těchto podmínek dohledu, který nahrazuje vazbu, opětovně zatčen a odevzdán zpět do výkonu vazby.

Pro zajímavost bych zmínila usnesení spisové značky I. ÚS 1510/12 ze dne 19. 9. 2012, kde byla podána stížnost odsouzeným, který se cítil být poškozen tím, že okresní soud vycházel při rozhodování o přeměně trestu z návrhu probační úřednice. Dále stěžovatel uvádí, že probační úřednice překročila své pravomoci, když „navrhovala“ nařízení trestu. Probační úředník má pouze povinnost soud informovat každého půl roku ve zprávách. Jestliže tedy okresní soud k tomuto stanovisku přihlížel, jde o porušení čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Poté, co si Ústavní soud vyžádal od okresního soudu předmětný spis a následně ho prostudoval, došel k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná. Ve svém odůvodnění uvedl, že upozorňuje na § 7 odst. 3 zákona č. 257/2000 Sb, o PMS, dle kterého je povinností úředníka, pokud obviněný poruší podmínky, omezení či povinnosti stanovené mu v rámci dohledu, informovat o tom soud, a dále dle § 329 TŘ, dle kterého předseda senátu požádá probačního úředníka, aby v případě, že by zjistil důvody k nařízení výkonu trestu, to ihned oznámil soudu. V souladu s tím příslušná úřednice postupovala a žádost byla usnesením odmítnuta.

4.5 Splnění povinnosti podmíněně odsouzeného

Poté, co odsouzenému uplyne zkušební doba a soud dojde k závěru, že odsouzený v celém jejím průběhu vedl řádný život, dodržoval případně uložená přiměřená omezení a povinnosti, nebo též i výchovná opatření, splnil i uloženou povinnost

nahradit podle svých sil škodu či odčinit nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, vysloví soud usnesením, že se odsouzený ve zkušební době tzv. osvědčil (§ 83 odst. 1 TZ). Zároveň vzniká fikce neodsouzení, na pachatele se hledí nadále jako by nebyl odsouzen (§ 83 odst. 4 TZ). [52]

V opačném případě, pokud by se odsouzený ve zkušební době neosvědčil, dle § 86 odst. 4 TZ rozhodne soud podle odst. 1 § 86 TZ o tom, že odsouzený trest vykoná a zároveň rozhodne o způsobu výkonu trestu.

4.6 Úvahy a náměty de lege ferenda

V prvé řadě se nabízí otázka, zda není podmíněný trest ukládán příliš často. I přestože do systému trestních sankcí přibyl např. trest obecně prospěšných prací, peněžitých trestů apod., zůstává stále podmíněné odsouzení a podmíněné odsouzení s dohledem stále nejčastěji ukládaným trestem, jak již bylo řečeno shora. Dle mého názoru a úsudků vytvořených po zhlédnutí několika hlavních líčení na různých okresních soudech, si myslím, že tento trest je ukládán právě pro jeho univerzálnost. Tento úsudek mi potvrdili na můj dotaz 4 soudci Okresního soudu v Pardubicích ze 4 dotazovaných a dále 3 soudci z celkového počtu 4 z Okresního soudu v Chrudimi. Dá se aplikovat na různé skupiny a typy pachatelů. Myslím si ale, že vzhledem k postavení trestního práva, jako ultima racio, by přece jen ukládání tohoto trestu nemělo být až tak časté, jelikož nejcitelněji ze všech alternativních trestů zasahuje do života odsouzeného.

Jako další námět bych chtěla zmínit činnost probačního úředníka. Dle mého mínění, vzhledem k počtu a intenzitě ukládaných podmíněných odsouzení s dohledem, by bylo žádoucí, aby např. rozsah a intenzita výkonu dohledu byla stanovena soudem, resp. soud by měl mít zákonem dáno více dispozice, na jak dlouho dohled vymezit, tedy bez vazby na délku zkušební doby. Není podle mě nutné, když je zkušební doba vymezena např. více jak tři roky, aby probační

[52] ŠČERBA, Filip. *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014, 238 s. Teoretik. ISBN 978-808-7576-939.

úředník dohlížel na odsouzeného stejně intenzivně po celou zkušení dobu. Naopak by bylo výchovnější a prokazatelnější, kdyby po třech letech byl dohled ukončen a odsouzený ve zbývající části zkušební doby, stále pod hrozbou přeměny trestu, musel tak svým chováním dokázat, že stanovený dohled měl pozitivní vliv na jeho chování a způsob jeho života. Vzhledem k tomu, jak jsem v úvodu práce uváděla, že je nedostatek kvalifikovaných probačních úředníků, by toto řešení mohlo pomoci.

Závěr

Cílem mé práce především bylo, abych tuto instituci, tedy Probační a mediační službu, mohla představit blíže veřejnosti a ukázala, čím se Probační a mediační služba zabývá, jak je práce probačního úředníka důležitá a složitá, a že bez ní by alternativní tresty vykonávat nešly. Jejich úloha je při ukládání alternativních trestů nepostradatelná a od doby, kdy byla PMS založena, přispěla v mnohém.

Jak už jsem ve své práci shora uvedla, soudy nechtějí alternativní tresty, resp. trest domácího vězení ukládat často, ukládají ho velice sporadicky, jelikož domácí vězení není připravené k rozsáhlé aplikaci v praxi. Vystává zde tedy otázka, zda je vůbec trest domácího vězení skutečně vhodnou alternativou k trestu odnětí svobody, která je schopna plnit svoje poslání a ideje, kvůli kterým byla do právního řádu zakotvena. Dle mého názoru byli zákonodárci vedeni dobrým úmyslem, pokud zavedli do našeho právního řádu tento nový pokrokový institut. Pevně věřím, že až se bude moci v praxi plně využívat elektronický monitoring, bude domácí vězení patřit mezi jeden z nejvíce ukládaných trestů.

Trest obecně prospěšných prací v českém právním řádu není žádným novým trestem, soudci jej smí ukládat už více jak sedmnáct let. Trest OPP prošel řadou úprav a novel, které z mého pohledu přispěly k jeho propracovanosti. I přesto, že oproti např. výše zmíněnému domácímu vězení, byl už u trestu OPP prostor pro dopracování detailů vzhledem k jeho delšímu působení, najdou se i přesto sporné otázky.

Ohledně podmíněného odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem bych uvedla, že se na okresních soudech ukládá velice často, resp. ze statistických údajů Probační a mediační služby za rok 2013 byl druhým nejvíce ukládáným trestem v České republice, prvním byl trest OPP. Statistika za rok 2014 v době zhotovení bakalářské práce nebyla ještě přístupná, proto jsem čerpala data z roku 2013.

Přikládala bych se k myšlence využít v praxi více ostatní alternativní tresty, pokud je zákonodárce do právní úpravy vložil. Chápu, že soudci nechtějí ukládat trest domácího vězení vzhledem k nedokonalému elektronickému monitoringu, ale je tu celá škála dalších alternativ, na které by se dal trest podmíněného odsouzení aplikovat. Jde zejména o to, aby byl každý pachatel vnímán individuálně, a to ve všech spojitostech. Pouze tak může dojít k jeho nápravě a resocializaci.

Probační a mediační služba vzhledem k neustálému nedostatku probačních úředníků má možnosti sice omezené, ale i tak si myslím, že obrovským přínosem je právě práce pachatele s probačním úředníkem, jelikož přináší navázání důvěrného vztahu mezi nimi a tím dochází ke zlepšení celé práce.

Seznam použitých zdrojů a literatury

Literatura

1. FOLTÝNOVÁ, Lucie, FOLTÝN, Leo. *Trest domácího vězení z pohledu Probační a mediační služby ČR*. Státní zastupitelství, 2011, č. 6 (časopis)
FRYŠTÁK, M. a kol. *Trestní právo hmotné*. 3.vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, 164 s. ISBN 978-80-7418-158-0

2. HENDRYCH, Dušan. *Právnický slovník*. 3., rozš. vyd. C.H. Beck, 2009, 1458 s. ISBN 978-80-7400-059-1

3. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*. 4. vydání. Praha: Leges, 2014, 976 s. ISBN 978-80-7502-044-4

4. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 5. aktualiz. vyd. podle stavu k 1.11.2014 Praha: Leges, 2014, 1246 s. ISBN 978-80-7502-049-9

5. KUCHTA, Josef, VÁLKOVÁ, Helena a kol., *Základy kriminologie a trestní politiky*, Praha: C. H. Beck, 2005., 544 s. ISBN 8071798134

6. SOTOLÁŘ, A.; PÚRY, F.; ŠÁMAL, P.. *Alternativní řešení trestních věcí v praxi*. Praha : C.H.BECK, 2000. 468 s. ISBN ISBN 80-7179-350-7

7. KUCHTA, Josef. Trest obecně prospěšných prací – přítomnost a budoucnost. In KANDALEC, Pavel a kol. (ed.). *Dny veřejného práva*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. s. 741-151

8. Novotný, O., Dolenský, A., Jelínek, J., Vanduchová, M.: *Trestní právo hmotné*. I. Obecná část, 4. vydání. Aspi Publishing, Praha 2003, str. 435., ISBN 80-86395-73-1

9. MATOUŠEK O., KROFTOVÁ A. Mládež a delikvence: (možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže). Praha: Portál, 2003. 336 s. ISBN 80-7178-771

10. POLMOVÁ, Olga. K jednomu z problémů výkonu trestu obecně prospěšných *prací*. Trestněprávní revue, 2008, č. 3, s. 80. (časopis)

11. ŠÁMAL, P. a kol. *Komentář k trestnímu řádu - 3. díl. 7. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2013, s. 4720., ISBN 978-80-7400-465-0

12. ŠČERBA, F., *Alternativní tresty a opatření v nové právní úpravě*. 2. vydání. Praha: Leges, 2014, 464 s. ISBN 978-80-87576-93-9

13. ŠTERN, P.; OUŘEDNÍČKOVÁ, L.; DOUBRAVOVÁ, D.. *Probace a mediace : Možnosti řešení trestných činů*. Praha : Portál, 2010. 216 s. ISBN ISBN 978-80-7367-757-2

14. VĚTROVEC, V. et al. *Zákon o mediaci a probaci – komentář*. Praha: Eurolex Bohemia, 2002, 120 s., ISBN 80-86432-32-7.

15. ZEMAN, Petr a kol. *Opatření nahrazující vazbu v trestním řízení. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci*, 2010. 152 s., 978-80-7338-100-4

Judikatura

16. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. června 2001, sp. zn. 11 Tz 129/2001

17. Usnesení Ústavního soudu ze dne 19. září 2009, sp. zn. I. ÚS 1510/12

Právní předpisy

18. zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě)

19. Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník

20. Zákon č. 141/1961 Sb., Trestní řád (Zákon o trestním řízení soudním)

Další zdroje

21. Poslání a cíle Probační a mediační služby České republiky. Probační a mediační služba České republiky. [online] c2002-2013 [cit. 2013-3-21] dostupné z: https://www.pmscr.cz/poslani-acile/

22. Média, Probační a mediační služba České republiky. Probační a mediační služba České republiky. [online] c2002-2013 [cit. 2015] dostupné z: https: //www.pmscr.cz/media/

23. Důvodová zpráva k novému trestnímu zákoníku, náklady spojené s trestem domácího vězení

24. Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

25. Probační a mediační služba České republiky. Probační a mediační služba České republiky. [online] c2002-2013 [cit. 2015] dostupné z: https://www.pmscr.cz/trest-domaciho-vezeni/

26. Vláda schválila propojení domácího vězení s elektronickým monitoringem [online]. Beck-online.cz, 2010 [cit. 19. března 2014]. Dostupné z: https://www.beck-online.cz/vlada-schvalila-propojeni-domaciho-vezeni-s-elektronickym-monitoringem/

27. Kovářová vyhlašuje tendr na elektronického „bachaře“ [online]. ČT24, 3. března 2010 [cit. 19. března 2014]. Dostupné z: http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/82750-kovarova-vyhlasuje-tendr-na-elektronickeho-bachare/

28. VÁLKOVÁ, Hana, Wirnitzer, Jan. Pospíšil čistí ministerstvo: zrušil tendr na náramky, odvolal šéfa věznic [online]. iDNES.cz, 29. července 2010 [cit. 23. listopadu 2012]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/pospisil-cisti-ministerstvo-zrusil-tendr-na-naramky-odvolal-sefa-veznic-1ln-/domaci.aspx?c=A100729_121735_domaci_jw>.

29. Blíže o experimentu, Závěrečná zpráva a ekonomické zhodnocení pilotního projektu: „Elektronický monitoring odsouzených“ [online]. pmscr.cz, 2012 [cit. 18. března 2014]. Dostupné z: https://www.pmscr.cz/download/zaverecna_zprava_o_experimentu_Elektronicky_monitoring_odsouzenych.pdf

30. Oficiální server českého soudnictví, Příprava projektu elektronického monitorovacího systému pro trestní justici vstoupila do další fáze, 5. ledna 2015. Dostupné z:

http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=2375&d=340131

31. PÚRY, František. Některé změny v ukládání trestů podle nového trestního zákoníku [online]. I právník - trestní právo.cz, 16. 10. 2010 [cit. dne 16. 3. 2014]. Dostupné z: http://www.ipravnik.cz/cz/clanky/trestni-pravo/art_7054/nektere-zmeny-v-ukladani-trestu-podle-noveho-trestniho-zakoniku.aspx

32. Metodický postup střediska PMS v rámci zajištění možností ukládání a výkonu trestu obecně prospěšných prací [online]. Probační a mediační služba, 2003, s. 4 [cit. Dne 28. 2. 2014]. Dostupný z: https://www.pmscr.cz/download/OPP_metodika_bez_priloh.pdf

33. Trestní právo a trestní řízení pro každého [online], podmíněný trest. Dostupné z: http://www.trestni-rizeni.com/vyklad-pojmu/podmineny-trest

34. ŠÁMAL, P. a kol. Komentář k trestnímu řádu I., II., III. [online]. Beck-online.cz, 7. vydání, 2013, s. 3875 [cit. dne 24. 2. 2014]. Dostupné z: https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgnpwk5tlge3c443cl4ytsnrrl4ytimk7obtdgmzy
Metodický postup střediska PMS v rámci zajištění možností ukládání a výkonu trestu obecně prospěšných prací [online]. Probační a mediační služba, 2003, s. 2 [cit. Dne 1. 3. 2014]. Dostupný z: https://www.pmscr.cz/download/OPP_metodika_bez_priloh.pdf